

POSTANOWIENIE

31 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Roman Trzaskowski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 31 października 2025 r. w Warszawie
zażalenia A. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ż.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim
z 19 czerwca 2024 r., II WSC 3/24,

w sprawie z powództwa A. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ż.

przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Starostę
Radomszczańskiego, C. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółce
komandytowej w R., S. spółce akcyjnej w W., N. spółka z ograniczoną
odpowiedzialnością spółce komandytowej w R.

o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym,
ewentualnie o zniesienie służebności gruntowej,

**oddala zażalenie pozostawiając rozstrzygnięcie o kosztach
postępowania zażaleniowego do orzeczenia kończącego
postępowanie w sprawie.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 19 czerwca 2024 r. Sąd Okręgowy w Piotrkowie
Trybunalskim, na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c., odrzucił skargę kasacyjną powódki
z 20 maja 2024 r. od wyroku tego Sądu z 15 grudnia 2023 r.

Sąd Okręgowy wyjaśnił, że w punkcie 1. wyroku z 15 grudnia 2023 r.
oddalona została apelacja powódki od wyroku Sądu Rejonowego w Radomsku
z 9 maja 2023 r. wniesiona od roszczenia głównego, tj. o uzgodnienie treści księgi

wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym, w punktach 2-4 orzeczono o kosztach instancji odwoławczej, zaś w punkcie 5 uchylono zaskarżony wyrok w zakresie roszczenia ewentualnego, tj. o zniesienie służebności gruntowej w stosunku do pozwanego C. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Spółki komandytowej w R., przekazując sprawę w tym zakresie Sądowi Rejonowemu w Radomsku do ponownego rozpoznania i pozostawiając temu sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania za instancję odwoławczą w zakresie roszczenia ewentualnego. Skarżąca zaskarżyła powyższy wyrok w całości.

Zdaniem Sądu Okręgowego skarga kasacyjna w zakresie rozstrzygnięcia zawartego w punkcie 1. jest niedopuszczalna, ponieważ wartość przedmiotu zaskarżenia odnośnie do roszczenia głównego, tj. o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym, wynosi jedynie 1200 zł. Na rozstrzygnięcie dotyczące roszczenia ewentualnego zawartego w punkcie 5. wyroku nie przysługiwała skarga kasacyjna, a jedynie, zgodnie z art. 394¹ § 1¹ k.p.c., zażalenie, które nie zostało przez stronę powodową złożone. Sąd Okręgowy wskazał również, że jeżeli - jak twierdzi w skardze kasacyjnej pełnomocnik skarżącej - Sąd Okręgowy nie orzekł o całości żądania, gdyż nie rozpatrzył apelacji powódki dotyczącej roszczenia ewentualnego w zakresie, w jakim dotyczyło ono pozwanej P. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Spółki komandytowej w R., powinien był w trybie określonym w art. 351 § 1 k.p.c. zgłosić wniosek o uzupełnienie wyroku z 15 grudnia 2023 r.

W zażaleniu na powyższe postanowienie powódka zaskarżyła je w całości i zarzuciła naruszenie art. 398¹ § 1 k.p.c. przez uznanie, iż skarga kasacyjna nie przysługiwała w sprawie, podczas gdy strona powodowa w sposób prawidłowy sformułowała zakres, zarzuty oraz wnioski skargi kasacyjnej. Wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. W uzasadnieniu zażalenia skarżąca podniosła, że to działanie Sądu determinowało podjęcie decyzji co do złożenia skargi kasacyjnej od całości wyroku i wskazała, że Sąd II instancji nie wydał wyroku w zakresie wszystkich roszczeń. Podniosła również, że nawet jeśli zakresem zaskarżenia winna być objęta tylko część wyroku - chociaż strona powodowa zaskarżyła wyrok Sądu II instancji w całości wyłącznie

z ostrożności procesowej - to Sąd Okręgowy powinien był przyjąć skargę kasacyjną i przekazać ją Sądowi Najwyższemu do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398¹ § 1 k.p.c. skarga kasacyjna przysługuje od wydanego przez sąd drugiej instancji prawomocnego wyroku lub postanowienia w przedmiocie odrzucenia pozwu albo umorzenia postępowania kończących postępowanie. W orzecznictwie Sądu Najwyższego nie budzi wątpliwości, że wyrok kasatoryjny, którym sąd drugiej instancji uchyła zaskarżone apelacją orzeczenie i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji (art. 386 § 2 i § 4 k.p.c.), nie kończy postępowania w sprawie, lecz skutkuje koniecznością jego kontynuacji i ponownego rozpoznania sprawy (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 27 września 2024 r., I CSK 2804/23, niepubl.).

Tego rodzaju rozstrzygnięcie zawarte jest w objętym zaskarżeniem skargą kasacyjną punkcie 5. wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim z 15 grudnia 2023 r., w którym Sąd ten orzekł na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. stwierdzając nierozpoznanie przez Sąd Rejonowy istoty sprawy.

Irrelevantne w okolicznościach sprawy dla oceny dopuszczalności skargi kasacyjnej pozostaje zarzucane przez skarżącą nierozstrzygnięcie przez Sąd Okręgowy o całości zgłoszonych w sprawie roszczeń. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że nie można wnieść środka zaskarżenia od orzeczenia, które w sensie prawno-procesowym w ogóle nie istnieje, jak również od orzeczenia, w którym brakuje rozstrzygnięcia o całości przedstawionego pod osąd roszczenia procesowego. Pominięcie w sentencji orzeczenia kończącego sprawę w instancji rozstrzygnięcia o całości żądania objętego pozwem, nie daje podstawy do zaskarżenia orzeczenia z powodu braku substratu zaskarżenia. Skarga kasacyjna wniesiona od orzeczenia nieistniejącego podlega odrzuceniu (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 sierpnia 2015 r., I CZ 58/15, niepubl.; postanowienie Sądu Najwyższego z 14 grudnia 2011 r., I CSK 138/11, OSNC 2012, nr 7-8, poz. 89; postanowienie Sądu Najwyższego z 4 lipca 2008 r., I CZ 44/08, niepubl.).

Skarżąca nie postawiła żadnych zarzutów dotyczących argumentacji Sądu Okręgowego dotyczącej odrzucenia skargi kasacyjnej w zakresie, w jakim skierowana została do rozstrzygnięcia o roszczeniu głównym. Z akt sprawy wynika zaś, że podana przez skarżącą w pozwie wartość przedmiotu sporu w wysokości 1 200 zł, została następnie przez stronę powodową wskazana jako wartość przedmiotu zaskarżenia w apelacji i wartość ta nie przekracza progu dopuszczalności skargi kasacyjnej z art. 398² § 1 k.p.c.

Stosownie do art. 398⁶ § 1 i 2 k.p.c. nie zachodziły również w sprawie przesłanki do zaniechania przeprowadzonej w sprawie przez Sąd Okręgowy kontroli skargi kasacyjnej, a w jej konsekwencji - odrzucenia skargi kasacyjnej. Stanowisko Sądu Okręgowego w przedmiocie niedopuszczalności skargi kasacyjnej skarżącej skutkującej jej odrzuceniem było też zasadne.

Z tych względów, na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

[a.ł]

(K.L.)